

From:
Sent:
To:
Cc:
Subject: Saka trepp ja Klindimõisa õpperada

Saatja: Tõnis Kaasik <tonis@saka.ee>
Saatmisaeg: laupäev, november 25, 2023 1:05:51 AM
Adressaat: Mikk Marran <mikk.marran@rmk.ee>
Koopia: Marge Rammo <marge.rammo@rmk.ee>
Teema: Saka trepp ja Klindimõisa õpperada

Lugupeetud Mikk Marran,

Ostsite 2001. aastal riigi käest avalikul enampakkumisel Saka mõisahooned. Koos varemeis hoonete ülesehitamisega alustasime ka mõisapargi ning sõjaväest lagastatud ümbruse korrastamisega eesmärgiga teha Ontika maastikukaitseala ja pankrannik inimestele paremini kättesaadavaks. On ju tegemist rahvusvaheliselt tuntud Balti klindi maastikuliselt kõige atraktiivsema osaga, mida Eesti Vabariigi valitsus kavatses tollal esitada UNESCO Maailmapärandi nimekirja. Saka mõisa taastamise esimene idee oli teha sellest tulevase UNESCO maailmapärandi objekti külastuskeskus. Ühe esmase tööna ehtasime pankrannikust alla viiva trepi, sinna, kus see tõenäoliselt kunagi asus, ning selle jätkuna laudtee läbi pangaaluse metsa mere äärde. Saime selleks keskkonnaametilt loa. Hiljem saime ka loa trepi rekonstrueerimiseks, kuid see jäi raha puudusel tegemata. Trepi ehituse ajal oli pangaalune mets reformimata riigimaa. Sihtasutuse Saka-Ontika Pank (praeguseks likvideeritud) tellimusel ja finantseerimisel 2004 aastal valmisaanud trepp osutus arhitektuurselt väljapaistvateks rajatisteks. Selle projekteerimise eest said arhitektid Tiit Kaljundi ja Ivo-Martin Veelma 2007. aastal arhitektuuri väikevormide konkursi peapreemia. Žürii põhjendus kõlas nii: „lihtsa ja selge arhitektuurse ning insenerliku lahenduse eest raskel maastikul”. Märgiti, et Tiit Kaljundi ja Ivo-Martin Veelma kavandatud Saka mõisa mereäärse klindiastangu trepistiku on OÜ Haljala Ehitus rajanud nii peenetundeliselt, nagu oleks trepp järsakule koos puudega kasvanud“. Trepiga on seotud ka turistide hulgas populaarne Klindimõisa matkarada, mis kulgeb nii pankranniku aluses ürgmetsas kui pangapealses Saka pargis. Raja vaatamisväärsused on nii põlispuud kui hilisajaloo militaarsed mälestusmärgid, nii praeguste mõisaomanike poolt rajatud kivekspositsioon kui mitmete ajaloosündmustele pühendatud skulptuurid ja mälestusmärgid.

Täna on 20 aastat tagasi ehitatud trepp RMK kui praeguse maavaldaja poolt tunnistatud ohtlikuks ja külastajatele suletud. Lagunenud on ka laudtee. Lisaks kõigele langetas 7. oktoobri 2023. aasta torm trepile suur puu, mis teeb trepi ja matkaraja kasutamise mitte üksnes ohtlikuks vaid ka võimatuks. Teeme ettepaneku, et RMK

võiks kõnealuse trepi, laudtee ja Klindimõisa matkaraja kui avalikus kasutuses olevad Ontika maastikukaitsealal paiknevad külastusobjektid võtta oma bilanssi ning teha need korda. Tänapäeva seisuga asuvad need poolt reformimata riigimaale rajatud objektid riigimetsa maal. Saka Mõis OÜ on valmis kõnealuste objektide kordategemisele ja hilisemale hooldamisele kaasa aitama. Ka Toila Vallavalitsus on väljendanud valmisolekut projektis osalemiseks.

Lugupidamisega,

Tõnis Kaasik

Saka Mõisa omanik

5108097